

**ЗАПОЗНАВАНЕ И ИЗУЧАВАНЕ НА ЦИФРИ И БУКВИ ЧРЕЗ
ДИДАКТИЧЕСКИ ИГРИ, ПОДХОДЯЩИ МАТЕРИАЛИ И
ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПЕСНИЧКИ В ЧАСОВЕТЕ ЗА
ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ ОТ
УЧЕНИЦИ СЪС СОП В НАЧАЛЕН ЕТАП НА ОБРАЗОВАНИЕ С
ПРОБЛЕМИ СЪС СЛУХА, ГОВОРА И С ДЕФИЦИТ НА
ВНИМАНИЕ**

Катя Любчева Петрова-Йорданова

ОУ „Христо Ботев“, град Поморие

**RECOGNITION AND LEARNING OF NUMBERS AND LETTERS
THROUGH DIDACTIC GAMES, APPROPRIATE MATERIALS AND
EDUCATIONAL SONGS IN ADDITIONAL SUPPORT FOR PERSONAL
DEVELOPMENT CLASSES BY STUDENTS WITH ASD IN EARLY
EDUCATION STAGE WITH HEARING PROBLEMS, GOV ORA AND
WITH ATTENTION DEFICIT**

Katya Lyubcheva Petrova-Yordanova

Primary School „Hristo Botev“, city of Pomorie

Abstract: *A large part of the students with special educational needs in the elementary stage experience difficulties in mastering the Bulgarian alphabet, as well as in learning the numbers from 10 to 100, etc... They have both health and behavioral problems that prevent the learning of the material in the curriculum for the main subjects Bulgarian language and mathematics in the initial stage of education.*

The learning material in the curriculum for these two subjects and the pace at which it is taught by teachers due to the few hours in the curriculum for negotiation and consolidation of what has been learned make it difficult for children with special educational needs and they cannot learn synchronously with the rest of their classmates from class, the learning material for both subjects, as well as the goals and tasks set in the curriculum related to the study of the alphabet and numbers. As a consequence of this, they lag behind in an educational aspect, and for this purpose it is necessary to look for non-standard methods of work on the part of the resource teacher, so that they can more quickly compensate for their gaps, which were found after their assessment of the needs at the beginning of each academic year.

For this purpose, with the help of appropriate materials, didactic games and educational songs, the resource teacher was able, through the thematic educational-practical lesson described in the article, with children with deficits in the initial stage of education, in a short time, to permanently learn in the

form of play, gesturing, drawing, writing, modeling and a personal approach to each of them, the Bulgarian alphabet and numbers from 10 to 100, etc.

Keywords: *students with special educational needs, initial stage of education, game, letters, numbers*

Учебно-практическо занятие:

Място на провеждане: ОУ „Христо Ботев” – град Поморие, община Поморие, област Бургас; /„ Кабинет за допълнителна подкрепа за личностно развитие”/

Участници: Ученици със СОП /специални образователни потребности/ от групата за допълнителна подкрепа за личностно развитие в начален етап на образование от 1 до 4 клас с проблеми със слуха, говора и с дефицит на внимание.

Контекст: Учениците, които участват в учебно-практическото занятие са деца със СОП. Те изпитват затруднения при овладяване на българската азбука, както и при изучаване на числата от 10 до 100 и пр. Имат здравословни и поведенчески проблеми, които възпрепятстват усвояването на материала заложен в учебният план по двата учебни предмета в начален етап на образование.

Учебният материал и темпото с което той се преподава от учителите в часовете по тези предмети затрудняват тези ученици и те не могат да усвоят синхронно учебният материал по двата предмета, както и заложените цели и задачи свързани с изучаването на азбуката и числата. В следствие на това те изостават в образователен аспект и за целта се налага да се търсят нестандартни методи на работа от страна на ресурсният учител, за да може те по-бързо да компенсират своите пропуски, които са констатирани след направената им оценка на потребностите.

Цел: С помощта на подходящи материали, дидактически игри и образователни песнички ресурсният учител има за цел учениците за кратко време да успеят трайно да научат под формата на игра, жестикулиране, рисуване, изписване, моделиране и пр. поэтапно българската азбука и цифрите от 10 до 100 и пр.

Описание: Занятията се провеждат индивидуално поради спецификата на здравословният проблем на всяко дете. Целта и задачите във всеки учебен час при всички деца са унифицирани. Предварително са подготвени от ресурсният учител материалите за работа за конкретният учебен час. Времетраенето на часът е 35 минути с всяко дете. Всеки час строго се формулира по двата учебни предмета. Занятията са отделни по български език и отделни по математика. И по двата предмета се ползват почти едни и същи материали за работа при някой от задачите.

В началото на часът ресурсният учител стартира на техническо средство /лаптоп/ видеоклип на предварително подбрана образователната песничка свързана с темата на занятието. Когато се работи за изучаване на цифри една от тях е „Песен за цифрите” и др., а когато се работи за изучаване на буквите е „Песен за буквите”. Детето по време на видеоклипа с помощта на ресурсният учител пее песничката и жестикулира в синхрон с учителя.

В последствие след като изслуша песничката, то се запознава с числата/буквите с помощта на вградител. Вгражда, посочва и изписва цифрите върху бял лист с цветни моливи. Написаната буква или цифра поставя в изрисуван от него балон. Оцветява

балона в различен цвят. След което то поставя под всеки балон цифричката/буквичката, която е изписало в съответното балонче.

Фиг. 1. Запознаване на числа и букви с помощта на техническо средство и подходящи дидактически материали

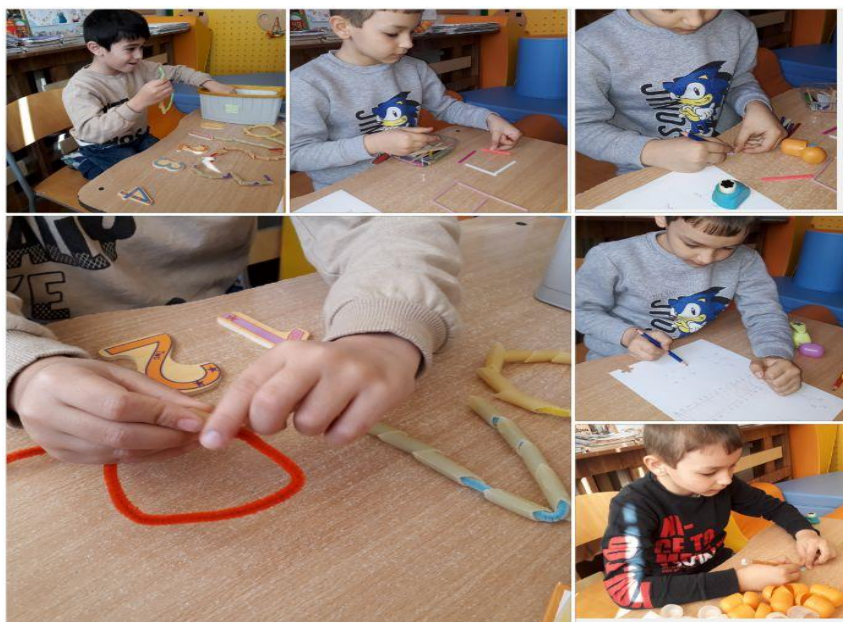
След приключване на тази дидактична задача, следващата задача с която запознава ресурсният учител ученика е моделиране на цифри и букви с помощта на макарони с формата на малки тръбички, които трябва да бъдат нанизани на меки плюшени пръчици дълги около 20 см. Ученикът има достатъчно време да изработи зададената му от учителя цифра/буква по шаблон. Когато е готов поставя под нея цифра/буква от вградителя, която е същата, като изработената от него. Това се прави с цел ученикът да може да направи връзката с прототипа на цифрата/буквата, която е изработил и тази от вградителя - шаблон.

Фиг. 2. Моделиране на цифри и букви с помощта на макарони

По време на занятията се включва задача с малки перфоратори с различни форми – напр. цветя и др., пластмасови яйца в различни цветове, цветни пръчици, цветна хартия и др. вид подходящо подбрани материали отговарящи на темата на занятието. С помощта на перфораторите учениците правят шаблони върху които изписват собственооръчно букви и цифри, които им е посочил ресурсният учител в началото на дейността. Малките шаблончета с изписани цифри или букви се поставят в пластмасовите яйца в различен цвят. Учителят предварително им дава малко време да запомнят коя цифра/буква в кой цвят пластмасово яйце се намира. Размества пластмасовите яйца и изчаква детето да посочи и назове цвят на яйцето и цифра/буква в него. Детето след, като ги познае ги поставя на правилните им места върху балончетата. Работи се с от 3 до 5 цифри/букви.

В занятието могат да бъдат включени и цветните пръчици за моделиране на цифри и букви по предварително направен от учениците шаблон или наличен такъв, като карти, пъзели и пр.. Когато се работи с карти с картинки ученикът назовава буквата/цифрата и картинката с броя числа или изписаната букви на нея.

Фиг. 3. Работа с перфоратор, цветни пръчици и помощни материали

В края на учебно-практическото занятие се прави преговор на наученото, като се използва магнитна дъска с магнитни цифри/букви и отново с помощта на образователните песнички се преговарят цифрите/буквите, които са изучавани в часът. За целта ученикът залепя една по една на дъската научена цифра/буква, като може, ако желае да ги очертае по контура на магнитната дъска.

В тези часове широко е застъпена музикотерапия, артпедагогика – рисуване, моделиране, и други по рода си дейности. Този вид нестандартни часове развиват успешно в децата със СОП – речта им, слухът им, фината моторика, мисленето, вниманието, въображението и паметта.

Резултати: Към днешна дата учениците включени в този вид учебни практически занятия в часовете за допълнителна подкрепа за личностно развитие с ресурсният учител са постигнали в голяма степен заложените предварително цели и задачи в своята индивидуална учебна програма по предметите български език и математика в начален етап на образование.

Целите им се изразяват в това - да научат трайно българската азбука, да могат да я назовават в поредност, да я изписват самостоятелно и под диктовка.

По математика да познават числата от 10 до 100. Да имат количествени представи за тях, да могат да ги сравняват, да ги назовават и изписват самостоятелно, и под диктовка.

За контакт с автора

Катя Петрова - Йорданова

e-mail: kati_1801@abv.bg